

HERWAARDEER DE WIJKAGENT

VEROVER
DE STAD

turnhout.pvda.be

PVDA

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

9. VEILIGE STAD

STANDPUNT

Veilig wonen, kunnen buitenspelen, naar de winkel kunnen gaan en een praatje kunnen slaan met de buren: dat is een basisrecht zoals het recht op onderwijs of werk. Veiligheid is geen rechts thema. Integendeel, het recht op fysieke integriteit is een recht dat vooropstaat bij consequent links. Criminaliteit en geweld zijn vaak het werk van bendes en internationale netwerken die monsterwinsten nastreven via wapenhandel, gewapende overvallen, drugshandel... Tegenover de georganiseerde misdaad is zerotolerantie nodig. Geweld moet effectief bestraft worden. Tegelijk is een beter preventiebeleid nodig dat inzet op sociale rechtvaardigheid, sterke buurten en wijkagenten.

WAT WE WILLEN

ÉÉN. LAAGDREMPelige WIJKKANTOREN EN MEER WIJKAGENTEN

- We gaan voor laagdrempelige politiekantoren in elke wijk.
- We herwaarderen de rol van de wijkagent.
- We organiseren inspraak op wijkniveau, voor inwoners en verenigingen, om de prioriteiten op vlak van preventie en veiligheid in de wijk te bepalen.

TWEE. DE MISDAAD EFFECTIEF LATEN BESTRAFFEN

- Nultolerantie voor de georganiseerde misdaad. We geven prioriteit aan het bestrijden van rondtrekkende dievenbendes, drugshandel en aan de grote oplichterij en fraude.
- We laten fysiek geweld en criminaliteit ook effectief bestraffen. Dit heeft een afschrikkende rol. Dat betekent niet dat er om ter langst en om ter hardst gestraft moet worden. Het betekent wel dat straffen effectief uitgevoerd worden.

DRIE. BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN

- We verbeteren de leefbaarheid in wijken, we zorgen voor meer hulp, preventie en sociale controle door buurtwerkers, straathoekwerkers, jeugdanimatoren en gemeenschapswachten.
- We zetten in op dialoog en communicatie in plaats van op GAS-boetes. Bij echte problemen schakelen we justitie in.

VIER. HET SLACHTOFFER STAAT CENTRAAL

- We waarderen het werk van de dienst slachtofferhulp en laten de dienst verder uitbouwen.
- Bij kleine buurtcriminaliteit gaan we vooral voor herstelgerichte straffen, zodat daders beseffen wat ze hebben aangericht bij slachtoffers.

VIJF. INVESTEREN IN SOCIALE RECHTVAARDIGHEID EN ZEKERHEID

- We ijveren voor de herfinanciering van het onderwijs, het recht op werk en de versterking van de sociale zekerheid als basis voor sociale gerechtigheid.
- We rekenen af met de dubbele moraal die meedogenloze concurrentie, oorlog, racisme en een egoïstisch ik-model promoot, maar tegelijk over veiligheid bezig is.

ZES. RESPECT VOOR DEMOCRATISCHE EN SOCIALE RECHTEN

- We stoppen met de permanente militarisering van de samenleving. Geen aankoop van oorlogswapens en oorlogsmunitie voor de lokale politie.
- We kiezen wijkgerichte politie, dicht bij de mensen, boven het peperdure camerasysteem en de centraal gestuurde controlekamerpolitie met centrale interventie-eenheden.

VISIE

Alle Turnhoutenaren moeten zich veilig kunnen voelen in hun wijk en stad.

Veiligheid is meer dan de afwezigheid van criminaliteit. Veiligheid komt dus op meerdere plaatsen in ons programma terug: veilig verkeer (zie hoofdstuk 4, *Mobiele stad*), veiligheid in kwaliteitswoningen (zie hoofdstuk 6, *Woonstad*), veiligheid op het werk (zie hoofdstuk 8, *Werkende stad*), een veilige leefomgeving zonder fijn stof en ongezonde lucht (zie hoofdstuk 3, *Groene stad*).

ÉÉN. LAAGDREMPELIGE WIJKKANTOREN EN MEER WIJKAGENTEN

De politiediensten in Turnhout zijn sterk gecentraliseerd, met als uitvalsbasis het politiekantoor op de Grote Markt. Vanuit een centrale telecommandokamer worden politie-eenheden aangestuurd als in een computerspel. Die eenheden rijden rond, zetten nog amper een voet op de grond en hebben weinig voeling met de wijken. Onze visie is er een van het opwaarderen van de wijkagent en het openen van laagdrempelige politiekantoren in elke wijk.

Bereikbare wijkagenten, dicht bij de mensen: dat is cruciaal om overlast en criminaliteit tegen te gaan. Interventie-eenheden kunnen niet wat wijkagenten kunnen. Zij kennen hun pappenheimers, zij kennen de problemen in de wijk en kunnen preventief werken, problemen vroeg opmerken en er iets aan doen voor ze ontsporen in criminaliteit. Ook andersom: als de bevolking de agenten kent, is er meer controle op de agenten en komt het veel moeilijker tot misstanden. Wij willen dat het stedelijke veiligheidsplan besproken wordt in wijkvergaderingen waar de korpschef en de burgemeester hun prioriteiten komen voorstellen. Wij willen dat de stem van inwoners, verenigingen en belanghebbenden gehoord wordt wanneer men de prioriteiten voor preventie en veiligheid in hun wijk bepaalt.

TWEE. DE MISDAAD EFFECTIEF LATEN BESTRAFFEN

Om paal en perk te stellen aan geweld en criminaliteit, moet dit effectief bestraft worden. Tegelijk moet er ingezet worden op preventie, op het voorkomen van geweld en criminaliteit. Hoe groter de ongelijkheid in de samenleving, hoe groter de criminaliteit. In samenlevingen met meer gelijkheid is er minder geweld en misdaad.

De winstjacht gaat gepaard met bruto geweld. Er is economisch geweld en fiscale fraude. Er is witteboordencriminaliteit die onbestraft blijft. Er is het terrorisme. Er zijn de gewapende overvallen door rondtrekkende dievenbendes en er is de grote drugshandel. De prioriteit moet gaan naar de strijd tegen deze grote georganiseerde criminaliteit. Het zijn vaak die generaals van de criminaliteit die in verschillende wijken luitenantjes proberen te werven.

Fysiek geweld en criminaliteit moeten effectief bestraft worden. Bestrafing heeft een afschrikkende rol. Niet dat er om ter langst en om ter hardst gestraft moet worden, maar straffen moeten wel effectief uitgevoerd worden. Daders van ernstige fysieke of seksuele gewelddaden moeten sneller opgepakt worden. Evenmin kan het zijn dat mensenhandelaars, grote drugsbaronnen of economische misdadigers en fraudeurs

uit de bankenwereld of de industriële wereld op vrije voeten blijven. Er moet een einde komen aan de straffeloosheid van deze organisatoren van de criminaliteit.

DRIE. BETER VOORKOMEN DAN GENEZEN

Veiligheid is niet alleen een zaak van de politie. Veel mensen zetten zich beroepshalve of als vrijwilliger in voor een veilige samenleving: conciërges, buurtwerkers, stadswachters, straathoekwerkers... In een aantal buurten zijn die vertrouwenspersonen vaak de meest gekende aanspreekpunten. Die rol hoort er in elke wijk zichtbaar aanwezig te zijn en verdient herwaardering.

Wij willen meer straathoekwerkers en jeugdanimatoren. Dat zijn opvoeders die contact hebben met burens en bewoners. Zij kunnen preventief werken in samenspraak met de school, spijbelgedrag tegengaan, huisvestingsproblemen signaleren enzovoort. Natuurlijk is er een band tussen de leefbaarheid van een buurt en het veiligheidsgevoel. Leegstand, verkrotting, vervuiling, gebrek aan openbare ruimte en gebrek aan groen vergroten het onveiligheidsgevoel. Als we alle stadswijken veiliger willen maken, dan moeten we ook investeren in het concept van de integrale wijk (zie de inleiding van dit programma). Want voorkomen is veel beter dan genezen.

We zetten in op dialoog en communicatie in plaats van op GAS-boetes. Bij GAS-boetes is de lokale overheid én rechter én partij. Wie een GAS-boete wil betwisten, moet zelf naar de politierechtbank stappen en daar de kosten van dragen. Zelfs de hoogste parketmagistraten vinden de GAS-wet een inbreuk op de scheiding der machten en zij vinden de toepassing op jongeren meer dan bedenkelijk. GAS-boetes zijn ook asociaal. Jongeren uit goeie milieus moeten niet vrezen voor een GAS-boete, 'hangjongeren' in volksbuurten wel. Boetes uitdelen lost de problemen in de wijken niet op. Niemand stelt nog de vraag waarom die vuilnisbak al op straat staat of waarom jongeren op straat slenteren en een stomiteit uithalen. Men wil iedereen in de pas doen lopen, niet door problemen op te lossen maar door te bestraffen. Willen wij dan nooit meer boetes geven? Toch wel. Als andere middelen niets uithalen kan uiteraard een boete volgen.

VIER. HET SLACHTOFFER STAAT CENTRAAL

Slachtoffers van misdaden blijven vaak verweesd achter. Ze blijven zitten met angst en vragen. Waarom ik? Ben ik ergens schuldig aan? Zal mijn schade vergoed worden? Wat bezielt de dader? Hier verdient al het goede werk van de dienst slachtofferhulp waardering. Wij ijveren ervoor dat die nog verder wordt uitgebouwd.

Bij kleinere buurtcriminaliteit zijn herstelgerichte straffen belangrijk. Daders van buurtcriminaliteit moeten geconfronteerd worden met hun slachtoffer, zodat ze kunnen beseffen wat ze aangericht hebben. Ze moeten ook de schade vergoeden, financieel of door taakstraffen. Internationale ervaring leert dat zo'n herstelgericht strafbeleid veruit het efficiëntste is.

VIJF. INVESTEREN IN SOCIALE RECHTVAARDIGHEID EN ZEKERHEID

Almaar meer wordt veiligheid herleid tot repressie. Toch is sociale preventie de belangrijkste manier om criminaliteit te voorkomen. Als je het recht op arbeid, het recht op wonen en een sluitende sociale zekerheid garandeert, dan ontstaat er een gevoel van geborgenheid. Zo wordt het voor criminelen moeilijk om een netwerk van luitenantjes en dealertjes te rekruteren onder uitgesloten die geen uitweg meer zien of niets anders geleerd hebben dan snel geldgewin.

Een brede collectieve basis van sociale rechtvaardigheid en zekerheid maakt ook andere normen en waarden mogelijk. Zo kan er eindelijk een einde komen aan de dubbele moraal die zertolerantie predikt en massale opsluiting als het over de ene vorm van geweld gaat, maar intussen oorlogsgeweld, bankiersgeweld en tv-geweld ongemoeid laat. Pas als de samenleving niet meer draait rond het hoogste rendement,

rond de oorlog van allen tegen allen en de oorlog tout court, kunnen waarden als samenwerking en sociale bescherming, solidariteit en respect centraal staan.

Het onderwijs herfinancieren, werk bieden aan jongeren, vechten tegen de uitsluiting van grote groepen mensen: het is allemaal noodzakelijk voor een veilige samenleving. Er zijn partijen die roepen over veiligheid, maar intussen een neoliberaal uitsluitingsbeleid voeren. Dat is niet alleen contraproductief, het is ook hypocriet.

ZES. RESPECT VOOR DEMOCRATISCHE EN SOCIALE RECHTEN

Een goed veiligheidsbeleid toont respect voor de democratische en sociale rechten en holt ze niet uit. Het onveiligheidsgevoel mag niet als excuus gebruikt worden om het recht op vrije meningsuiting, op privacy en organisatie te kortwieken. Zoals in heel Europa zien we ook in ons land heel zorgwekkende trends. Het huidige beleid stuurt aan op de militarisering van de samenleving. Ook al lopen er in Turnhout nog geen militairen op straat, de politie is er wel in het bezit van machinegeweren.

Dezelfde tendens zien we bij het camerabeleid. Begin 2018 besliste het stadsbestuur om het aantal camera's in het centrum van vier naar veertien te brengen. Maar er zijn strenge regels voor gemeenten die camera's willen plaatsen. Die regels schrijven voor dat het gemeentebestuur de noodzaak en proportionaliteit van de camera's moet aantonen, dat de gemeenteraad zich daarover moet uitspreken, dat de beelden alleen gedurende korte tijd bewaard mogen worden, dat de Privacycommissie wordt ingelicht en dat de gefilmde het recht hebben de beelden te zien. Maar het stadsbestuur beargumenteert de 'noodzaak' en 'proportionaliteit' nooit. Bereikbare wijkagenten dicht bij de mensen en laagdrempelige politiekantoren in elke wijk zijn veel efficiënter in de strijd tegen kleine criminaliteit en overlast dan camera's en centraal gestuurde interventieploegen.